

TUUSNIEMEN KUNTA / SIVISTYSTOIMEN AVUSTUSOHJESÄÄNTÖ

Tuusniemen kunnan sivistyslautakunta myöntää vuosittain avustusta tuusniemeläisille kansalaisjärjestöille tukeakseen heidän järjestämää omaehtoista toimintaa.

Avustusmuodot:

Toiminta-avustusta myönnetään yhdistyksen yleisen sääntömääräisen laaja-alaisen toiminnan tukemiseen. Hyväksyttäviä menoja ovat esimerkiksi materiaalikustannukset ja säännöllisesti kokoontuvien ryhmien ohjaajien palkkauskulut.

Kohdeavustusta myönnetään tiettyyn yksittäiseen tapahtumaan tai hankintaan. Hyväksyttäviä menoja ovat esimerkiksi yksittäisen tapahtuman ilmoituskulut, retkien kuljetuskustannukset tai tapahtumien materiaalihankinnat. Kohdeavustusta haettaessa ko. kohteeseen kuuluvat menot ja tulot on eriteltävä.

Liikuntapaikan kunnossapitoavustusta myönnetään yleiseen käyttöön tarkoitetun virkistyspaikan kunnossapitotyöhön. Liikuntapaikka voi olla kunnan tai järjestön omistuksessa, olennaista on sen yleinen käyttöoikeus.

Avustusten hakeminen

Toiminta-avustukset ja liikuntapaikkojen kunnossapitoavustukset tulee hakea vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Hakemusta voi tarvittaessa täydentää myöhemmin. Kohdeavustusta voi hakea 30.9. saakka kuitenkin niin että avustus on haettava ennen toiminnan suorittamista. Avustukset tulee hakea sivistyslautakunnan laatimilla lomakkeilla. Lomakkeessa on tiedot tarvittavista liitteistä. Hakuajasta tiedotetaan kunnan ilmoituskäytännön mukaisesti. Myöhässä saapuneita hakemuksia ei hyväksytä.

Avustusten myöntäminen ja käytön valvonta

Avustukset myöntää kunnan sivistyslautakunta.

Avustusta koskevaan hakemukseen annetaan hakijalle kirjallinen päätös (pöytäkirjanote). Päätökseen tyytymätön voi tehdä asiasta oikaisuvaatimuksen. Tieto oikaisuvaatimuksesta lähetetään hakijalle päätöksen mukana.

Avustusta myönnettäessä kiinnitetään huomiota toiminnan laajuuteen, jäsenmäärään, säännöllisesti kokoontuvien ryhmien määrään ja omatoimiseen varainhankintaan. Hakija ei voi saada samaan

Jk RP

käyttötarkoitukseen avustusta kunnan muulta toimielimeltä. Jos hakija saa toiminta-avustusta, niin se ei voi saada kohdeavustusta ilman huomattavaa toiminnan lisäystä tai muuta erityistä ansiota.

Toiminta-avustus maksetaan hakijan tilille sen jälkeen, kun avustuspäätös on saanut lainvoiman. Kohdeavustukset maksetaan tilitystä vastaan. Kohdeavustuksen suuruus voi olla korkeintaan 80% hyväksyttävistä menoista. Liikuntapaikkojen kunnossapitoavustukset maksetaan hakijan tilille, kun erillinen sopimus liikuntapaikan kunnossapidosta on allekirjoitettu ja toimitettu vapaa-aikatoimistoon.

Kunnan viranomaisilla on oikeus tarkastaa avustuksen saajan varainkäyttö ja siihen liittyvät asiakirjat. Mikäli avustuksen saaja rikkoo avustusehtoja, on kunnalla oikeus periä jo maksettu avustus takaisin.

Toiminta-avustusta saavan tahon tulee toimittaa tiliselvitys varojen käytöstä seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Avustusohjesäännön voimaantulo

Tämä avustusohjesääntö tulee voimaan 1.3.2019. Avustusohjesääntöä päivitetään tarvittaessa.

FR RP

STIPENDIT

Kulttuuri

1988	Kuoronjohtaja Olli Pekkarinen
1989	Opettaja Aino Korhonen
1990	Lauri Happonen
1991	Pauli Vesakas ja Onni Ryyänen
1992	Riitta Hämeen-Anttila ja Ritva Heikkinen Broglin
2002	Mario Broglin
2003	Antti Oksman/ Tuusniemen nuorisoseura
2004	Pauli Vesakas sekä Tomi, Timo ja Minna Nykänen
2005	Rellu & Ankkurit ja Aino Miettinen
2006	Anna-Liisa Happonen ja Mario Broglin
2007	Riitta Hämeen Anttila ja Ari-Matti Jäntti
2008	Tuula Vartiainen (Rettelo ryhmä) Shock nuorten yhtye: Sami Kokkarinen, Simo Karvonen, Petteri Räsänen
2009	Anne Mustonen ja Eila Tirkkonen
2010	Jasmin Väisänen ja Toivo Räsänen
2011	Minna Rajamo
2012	Valto Holopainen
2013	Jorma Koponen
2014	-----
2015	Saara Hämäläinen
2016	Eevariitta Jäntti
2017	Tuustytöt
2018	Juojärven Aarnitulet ry.

PK RP

KÄYTTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2019

Siv./tk. 5.2.2019 LIITE 3

Toimiala: Sivistystoimi

Vastuu- yksikön nro	Tehtäväalue	Talousarvio 2019 TOIMINTAKULUT	Talousarvio 2019 TOIMINTATUOTOT	Toiminnan vastuhenkilö	Tiivielvöllinen
4101-4109	Perusopetus	-3 069 904	733 617	rehtori	rehtori ja sivistyslautakunta
4200-4201	Lukio-opetus	-673 132	40 040	rehtori	rehtori ja sivistyslautakunta
4301-4303	Varhaiskasvatus	-718 030	101 900	perhepäivähoidonohjaaja	rehtori ja sivistyslautakunta
4350	Kansalaisopisto	-262 859	140 040	palvelu Kuopion tuottamana	rehtori ja sivistyslautakunta
4410	Kirjasto	-201 451	0	palvelu Kuopion tuottamana	rehtori ja sivistyslautakunta
4420-4451	Vapaa-aikatoimi	-211 662	12 345	vapaa-aikasihteeri	rehtori ja sivistyslautakunta
YHTEENSÄ		-5 137 038	1 027 942		

Tuusniemellä 16.1.2019

Janne Karttunen
rehtori

Tuusniemen kunta
INTIME/Talouden SuunnitteluBudjettiyhteenveto
40 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Selite	TP 2017	TA+muutos	Tot 6 kk	TA esitys	%	TS 2020	TS 2021
TULOSLASKELMA							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	402 178	330 260	220 016	698 057	111,4		
Maksutuotot	176 912	127 900	62 027	129 240	1,0		
Tuet ja avustukset	148 475	161 000	84 370	191 500	18,9		
Muut toimintatuotot	14 410	9 700	9 442	9 145	-5,7		
TOIMINTATUOTOT	741 975	628 860	375 855	1 027 942	63,5		
Valmistus omaan käyttöön							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-1 885 653	-2 072 561	-997 963	-2 168 445	4,6		
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-456 031	-513 754	-236 841	-522 953	1,8		
Muut henkilösivukulut	-82 564	-100 630	-40 330	-74 450	-26,0		
Palvelujen ostot	-1 851 321	-1 849 318	-792 479	-1 848 860	-0,0		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-294 293	-285 310	-189 358	-312 710	9,6		
Avustukset	-103 787	-118 000	-65 758	-104 000	-11,9		
Muut toimintakulut	-107 273	-107 803	-50 693	-105 620	-2,0		
TOIMINTAKULUT	-4 780 922	-5 047 376	-2 373 422	-5 137 038	1,8		
TOIMINTAKATE	-4 038 947	-4 418 516	-1 997 567	-4 109 096	-7,0		
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot							
Muut rahoitustuotot							
Korkokulut							
Muut rahoituskulut							
VUOSIKATE	-4 038 947	-4 418 516	-1 997 567	-4 109 096	-7,0		
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunn.mukaiset poistot	-312 709	-288 100	-144 050	-234 800	-18,5		
Arvonalentumiset							
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
TILIKAUDEN TULOS	-4 351 656	-4 706 616	-2 141 617	-4 343 896	-7,7		

RP

PR

KÄYTTÖTALOUS	Kustannus- paikka	Tunniste	Asiatarkastajat ja hyväksyjät
SIVISTYSLAUTAKUNTA			
Perusopetus:			
Yhtenäiskoulu 0 lk	4101		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Yhtenäiskoulu 1 - 6 lk	4102		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Yhtenäiskoulu 7 - 9 lk	4103		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Yhteiset kustannukset	4108		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Hankkeet ja projektit	4109		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Keskiasteen koulutus:			
Lukio	4200		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Varhaiskasvatus:			
Koululaisten aamu- ja iltapäivähoito	4301		Asiatarkastajat: perhepäivähoidon ohjaaja Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Lastenpäivähoito	4302		Asiatarkastajat: perhepäivähoidon ohjaaja Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Lasten koidinhoitontuet	4303		Asiatarkastajat: perhepäivähoidon ohjaaja Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori

FR
RP

KANSALAIOPISTO	4350		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
KIRJASTO	4410		Asiatarkastajat: koulusihteeri ja toimistos sihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
VAPAA-AIKATOIMI			
Nuorisotilat	4420		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Nuorisotoimi	4421		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Nuorisovaltuusto	4422		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Liikuntatoimi	4331		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Liikuntapaikat	4330		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Liikuntatoimi	4331		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
KULTTUURTOIMI			
Museo	4440		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Kulttuuritoimi	4441		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
MUU VAPAA-AIKA			
Hyvinvointiryhmä	4450		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori
Järjestöjen avustukset	4451		Asiatarkastajat: vapaa-aikasihteeri Hyväksyjät: rehtori ja apulaisrehtori

FR

Toimiala	Sivistystoimi
Esimies	lukion ja yhtenäiskoulun rehtori
Päiväys	17.1.2019

1. Yleinen arvio koko toimialan henkilöstön osaamisesta ja arvio ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvista muutoksista ja niiden syistä (esim. toimialalla tulevat muutokset, jotka edellyttävät koulutusta kuten töiden uudelleenjärjestely, uusi palvelu, kone, laite, tietojärjestelmä tms.)

Sivistystoimessa yhteiskunnalliset muutokset ja uudistuva normisto edellyttävät työvoiman jatkuvaa kouluttautumista.

Lukion uuden opetussuunnitelman valmistelutyö alkaa syksyllä 2019. Uusien opetussuunnitelmien valmistelu ja toteuttaminen edellyttävät opettajilta pedagogista ja teknistä kouluttautumista opetuksen digitalisoituessa.

Henkilöstö kouluttautuu myös toiminnallisten opetusmenetelmien käyttöön.

Sivistystoimen henkilöstön voidaan olettaa jatkuvasti päivittävän osaamistaan. Henkilöstölle annetaan mahdollisuus osallistua ammattitaitoa lisäävään ja ylläpitävään koulutukseen.

Koulutuksen suunnittelussa ja järjestämisessä otetaan huomioon myös sen positiivinen vaikutus työhyvinvointiin.

Ja Rp

2. Koulutussuunnitelma, työntekijät ammattiryhmittäin ja aihealueittain *)

a) Yleiskuvaus työntekijöiden osaamisen kehittämisestä (miten työntekijöiden ammatillista osaamista kehitetään)

varhaiskasvatus: Henkilökunnan koulutustason kehittäminen ja ylläpito.
esiopetus: ICT-koulutusta ja toiminnallisen esiopetuksen koulutuksia.
perusopetus: ICT-koulutusta ja toiminnalliseen opetukseen liittyvää koulutusta.
lukiokoulutus: ICT-koulutusta, opetussuunnitelman valmistelutyöhön liittyvää koulutusta.
vapaa-aika: Ohjelmistokoulutusta, hyvinvointityön koulutusta, vapaa-aika- ja nuorisotoimen kehittäminen, etsivän nuorisotyön koulutukset.
Sivistystoimen henkilöstöä osallistuu tarvittavin osin kouluhallinto-ohjelma Visman käyttöön ja kehittämiseen liittyviin koulutuksiin, oppilashuollon kehittämiseen sekä toiminnallisten opetusmenetelmien kehittämiseen ja ylläpitoon liittyviin koulutuksiin. Henkilöstö osallistuu myös sivistystoimen eri hankkeisiin liittyviin koulutuksiin sekä kunnan keskushallinnon järjestämiin sisäisiin koulutuksiin.

b) Tarkempi erittely koulutuksista, jotka ovat suunnitteilla

Ammattiryhmä/ Osallistuja	Koulutustarve/ tavoite	Suunniteltu koulutus/ aihe	Suunniteltu koulutuksen ajankohta 2019
a) varhaiskasvatus	varhaiskasvatussuunnitelma	täydennyskoulutuksia, sensorisen integraation koulutus, sisäiset koulutukset	3 pv v.2019
b) esiopetus	toiminnallisen esiopetuksen kehittäminen	AVI:n ja Opetushallituksen järjestämiä koulutuksia, sisäisiä koulutuksia	3 pv v. 2019
c) koulunkäynnin ohjaajat	TVT-aidot, haastavat tilanteet opetuspäivän aikana	Kuopion kaupungin vuosittain järjestämät koulutuspäivät kouluavustajille, AVI:n ja Opetushallituksen koulutukset, sisäiset koulutukset	2 pv v. 2019
d) perusopetus	TVT-aidot, toiminnallisen opetuksen kehittäminen	ITK-seminaari, muut 1- 3 pvn kurssit mm. AVI ja Opetushallitus, sisäiset koulutukset	5 pv. v. 2019
e) lukiokoulutus	TVT-aidot, opetussuunnitelma	ITK-seminaari, muut 1- 3 pvn kurssit mm. AVI ja Opetushallitus, sisäiset koulutukset	5 pv. v. 2019
		alueelliset nuorisotyöpäivät, Avin koulutuksia	4 pv. v. 2019

PK RP

f) vapaa-aika	- nuorisotyö	alueelliset etsivän nuorisotyön päivät, koulutuksia hankkeen puitteissa	4 pv. v. 2019
	- etsivä nuorisotyö	kulttuuri/museotyön koulutus	1 pv. v. 2019
	- museo/kulttuurityö	liikuntatoimen ajankohtaiskoulutus	1 pv. v. 2019
	- luontoliikunta ja -reitistöt	koulutusta sähköisen hyvinvointikertomuksen laatimiseen	1 pv. v. 2019
	-hyvinvointisuunnitelma		

3. Toteutuneet koulutukset vuonna 2018

Varhaiskasvatuksen henkilöstö on saanut koulutusta varhaiskasvatussuunnitelmien laatimiseen ja toteuttamiseen.

Esi-, perus- ja lukio-opetuksen henkilöstö on saanut koulutusta mm. Liikkuva koulu- ja liikunnallisen lukion hankkeisiin liittyen. Henkilöstö on saanut koulutusta myös toiminnallisten opetusmenetelmien käyttöön.

Perusopetuksen ja lukion puitteissa on pidetty yllä ICT-taitoja osallistumalla mm. ITK-seminaariin. Tähän koulutukseen osallistuvat opettajat ovat antaneet sisäistä koulutusta myös muulle sivistystoimen henkilöstölle. Digitutoropettaja on saanut koulutusta ja kouluttanut muuta opetushenkilöstöä.

Koulutusta on saatu myös 1. – 2. luokkien matematiikan opetukseen Varga-Nemenyin tavoin.

Henkilöstö (rehtori, apulaisrehtori, opinto-ohjaaja, koulusihteeri ja toimistos sihteeri) on saanut koulutusta myös hallinto-ohjelma Visman käyttöön ja kehittämiseen.

Vapaa-aikatoimen henkilöstö on saanut koulutusta terveyteen ja hyvinvointiin liittyen sekä kunnan verkkosivujen ylläpitoon.

Koulutusta on saatu monipuolisesti myös etsivään nuorisotyöhön ja nuorisotyöhön liittyen.

PK RP

Lisäykset Tuusniemen yhtenäiskoulun opetussuunnitelman valinnaisainevalikoimaan

Valokuvaus ja kuvankäsittely 8-9-luokat (1 viikkotunti)

Kurssilla harjoitellaan valokuvauksen ja kuvankäsittelyn perusteita. Kurssilla tutustutaan valokuvailmaisuun, sommitteluun, erilaisten kameroiden ominaisuuksiin ja asetuksiin sekä harjoitellaan valokuvaamista erilaisissa olosuhteissa. Omia valokuvia muokataan ja korjaillaan kuvankäsittelyohjelmilla.

SISÄLLÖT: valokuvaaminen, erilaiset kuvankäsittelyohjelmat (esimerkiksi Gimp, Paint.net), kuvien tekijänoikeudet, kuvien muokkaaminen ja korjaaminen, pikseli- ja vektorigrafiikan erot

TAVOITTEET: Oppilas kehittyy valokuvaajana ja oppii käsittelemään ottamiaan kuvia erilaisilla kuvankäsittelyohjelmilla

Muotoilu 8. luokka (1 viikkotunti)

SISÄLLÖT: Kurssilla työskennellään muotoillen, valaen, veistäen, rakennellen ja mallintaen.

Teemme pieniä ja suuria teoksia sisällä ja ulkona. Materiaalejamme ovat esimerkiksi savi, kipsi, pahvi, paperimassa, kierrätys- ja luonnonmateriaalit.

TAVOITTEET: Oppilas tutustuu muotoiluun, arkkitehtuuriin ja veistotaiteeseen. Kurssilla oppilas kehittää suunnittelutaitojaan ja oppii kolmiulotteisia ilmaisutapoja. Oppilas kokeilee ja soveltaa erilaisia materiaaleja ja tekniikoita itsenäisesti ja ryhmässä.

Taidegrafiikka 8. luokka (1 viikkotunti)

Taidegrafiikka on yleisnimitys tekniikoille, joissa painolaatalta vedostetaan eli painetaan kuva paperille tai muulle materiaalille. Painokuva voidaan tehdä laatalle esimerkiksi piirtäen tai kaivertaa.

SISÄLLÖT: Kurssilla kokeillaan ja sovelletaan erilaisia grafiikan menetelmiä, esimerkiksi puupiirrosta ja kuivaneulatekniikkaa.

TAVOITTEET: Oppilas oppii taidegrafiikan työtapoja ja kehittää omaa kuvallista ilmaisuaan. Kurssi kehittää myös ideointi- ja piirustustaitoa.

Kokeileva kuvis 9. luokka (1 viikkotunti)

Voisiko taidekuvalle äänittää tai säveltää äänimaiseman? Voisiko maalauksen tehdä tanssien? Kokeileva kuvis on kuvista kaikilla mausteilla. Tuttujen kuvataiteen työtapojen ja välineiden lisäksi kurssilla leikitellään muun muassa äänellä, valoilla ja liikkeellä.

SISÄLLÖT: Kurssin lopullinen sisältö ja muoto tarkentuu ryhmän mukaan. Kurssi mahdollistaa esimerkiksi pidemmän itsenäisen projektin tai valinnaisaineiden välisen yhteistyön tekemisen.

TAVOITTEET: Oppilas kehittää mielikuvitustaan ja soveltaa luovasti omaa taiteellista ja muuta osaamistaan. Oppilas tutustuu nykytaiteen ilmiöihin ja työtapoihin.

Graafinen suunnittelu 9. luokka (1 viikkotunti)

Graafinen suunnittelu on visuaalista viestintää. Graafisen suunnittelijan kädenjälkeä näet esimerkiksi logoissa, mainoksissa ja julisteissa.

JK RP

SISÄLLÖT: Kurssilla työskennellään pääasiassa digitaalisia kuvankäsittely- ja taitto-ohjelmia hyödyntäen. Kurssilla suunnitellaan julisteita ja logoja sekä tutustutaan esimerkiksi kuvittamiseen, infografiikkaan ja fontteihin.

TAVOITTEET: Oppilas tutustuu monipuolisesti graafisen suunnittelun työtapoihin. Oppilas oppii hyödyntämään erilaisia digitaalisia suunnittelutyökaluja visuaalisten viestien ja visuaalisen ilmeen luomiseen. Kurssi kehittää suunnittelu- ja tulkintataitoja sekä mediaosaamista.

Lankatyö ja huovutus 8. luokka (1 viikkotunti)

Tällä kurssilla tutustutaan lankatöihin ja huovutukseen tietoja ja taitoja kartuttamalla. Ideoinnin ja suunnittelun pohjana toimivat oppilaiden omat ajatukset ja lähtökohdat, mitä voisit tehdä neulomalla tai huovuttamalla? Olisiko virkkaamalla voinut tehdä villasukat? Kokeilujen kautta päästää kehittämään luovuutta, ilmaisua, matemaattisia ja ongelmanratkaisutaitoja, joista on hyötyä pitkälle elämässä.

Muoti, pukeutuminen, värit ja tyyli 8. luokka (1 viikkotunti)

Tämä opintojakso keskittyy vaatetukseen ja asusteisiin. Tekniikoista tärkein on ompelu, mutta tilaa on myös muille tekniikoille ja vaikka niiden yhdistämiselle. Miten pukeudutaan juhliin? Millaisilla asusteilla suojaudutaan säältä? Miten löytää oma tyyli? Mikä on in – mikä out? Tällä opintojaksolla tutustutaan omaan tyyliin, väreihin, ja suunnitellaan asukokonaisuus, joka voidaan toteuttaa käsityön keinoin.

Sisustus ja somistus 8. ja 9. luokka (1 viikkotunti)

Sisustus ja somistus opintojakso lähtee liikkeelle omasta huoneesta ja laajenee koko kodin ja/tai julkisten tilojen viihtyvyyden ja kaunistuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Tämä opintojaksolla voidaan tuunata olemassa olevia tuotteita, valmistaa perinteisiä kodin käyttö- tai koriste esineitä modernein kääntein tai luoda kokonaisuuksia, joita olisi kiva toteuttaa joskus tulevaisuudessa.

Tuubihuivi tuubiin? Käsityöprojektien tallentaminen 8. ja 9. luokka (1 viikkotunti)

Tällä kurssilla yhdistyy käsitöiden ja videoiden tekeminen. Ideoidaan ja suunnitellaan lyhyt videoita eri käsityöaiheista, kuvataan materiaalit anonyymisti ja mahdollisesti julkaistaan tuotokset netissä. Tällä kurssilla yhdistyy tarinan kertominen, sen analyysi, materiaalin tuottaminen ja virtuaalisuus. Ole rohkea ja tule mukaan kertomaan käsityön tarinaa.

Laboratoriokurssi (KE, BI) 8.- ja 9. luokat (1 viikkotunti)

SISÄLTÖ: Kurssi sisältää sekä kemian että biologian kokeellista työskentelyä. Lähtökohtana oppilastöissä on jokin arkielämässä tai luonnossa esiintyvä ilmiö tai materiaali. Kemian oppilastöissä esimerkiksi valmistetaan ihovoidetta ja saippuaa, tutkitaan jonkin aineen suolapitoisuutta, värjätään kangasta luonnosta löytyvillä materiaaleilla. Biologian oppilastöissä mm. tutkitaan ja havainnoidaan mikrobitason elämää, käytetään mikrobeja elintarvikkeiden valmistuksessa, tutkitaan solujen toimintaa ja reaktioita, sekä eri elinten toimintaa ja rakennetta. Kurssin sisällöt voidaan muokata myös oppilaiden toiveiden mukaan.

TAVOITTEET: Oppilas tutustuu tarkemmin kemian ja biologian laboratoriotyöskentelyyn. Oppilas saa hyvät valmiudet luonnontieteellisten ilmiöiden syy-seuraus-suhteiden havainnoimiseen ja

PK RP

selittämiseen. Kurssi auttaa kehittämään oppilaan luonnontieteellistä ajattelua. Ei numeroarviointia. Hyväksytty/hylätty.

Kuntoon 8- ja 9. luokat

SISÄLLÖT: Kuntosaliharjoittelu, Lihaskuntoharjoittelu, Kestävyysharjoittelu

TAVOITTEET: Tavoitteena ylläpitää ja kehittää oppilaan fyysistä kuntoa, sekä lisätä oppilaan tietämystä fyysisestä harjoittelusta

PK RP